

ויכון להתדבק בלמודו - בו בתורה, בו בהקדוש ברוך הוא^(ב), הינו להתדבק בכל כחותיו ל"דבר ה' - זו הלכה"^(ג), ובזה הוא דבוק בו יתברך ממש כבכול, כי

הקדמות ושערים

החיים והנפש

למטה לארץ, בזה עשו פירוד ונסתלקה השכינה". וכ"ז היא הענין הראשון ללמוד תורה בקדושה וטהרה כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות קדושת מקור מוצא התורה. ולהוריד השכינה לארץ כדי שתהיה השכינה בליבו. ואז הוא יוצא מהרגשת העוה"ז, והשכינה כנגדו והיא ממש בביהמ"ק מקום קדוש ע"י אור התורה שיורד עליו.

וצריך לכוין לפני הלימוד שהוא יושב ושכינה נגדו, ונשמתו מתעצמת ברוחניות וקדושה אור התורה היורד עליו. ואז מושך השכינה אליו. אבל בשעת הלימוד עצמו כתב ברוח חיים אבות ו', א'. "שלפני הלימוד צריך לחשוב ביראת ה'". אבל בשעת עסק התורה, אף שלא יכון בעת הלימוד עניני יראת ה'. מכל מקום כל הלימוד היא "לשם יחוד קב"ה". וכשהוא מיגע עצמו בדבר הלכה, ודאי שהשכינה שורה עליו בשעת לימודו ממש כמאמר חז"ל אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה. ע"ש.

אוצר החכמה

(ב) ויכון להדבק בלמודו בו בתורה בו בקב"ה.

כתב הנפש החיים שיכון להדבק בלימודו בו בתורה, בו בקב"ה, ובזה הוא דבוק בו ית' כפי שביאר הרמח"ל (דרך ה' חלק ד' פ"ב) "שהתורה היא מעין המציאות האמיתית שלו ית', יקר ומעלה מעין אמיתת מעלתו ית', והיא מה שמחלק האדון ית"ש וכבודו ויקרו אל נבראיו". כי התורה אור היא אשר תאיר בנשמתו כמו שביאר בפרק א' אות ב' ואותה השפעה היא רצונו ודיבורו. וכשלומד בהכנה זאת הרי הוא דבוק בו ית' שהוא ורצונו ודיבורו חד. עיין לקמן פרק י' אות ב' ביאור הענין. וכתב המהר"ל נתיבות התורה פ"ז "האהבה אל ה' יתברך היא הדבקות בו ית', ואי אפשר שתהיה כי אם ע"י למוד התורה, שהיא הדבקות בו ית'. ואשר דבק בתורה ע"י זה יש לו דבקות בו".

וחידש הנפש החיים את חידושו הגדול שיש הבדל בין כונת הדבקות של מעשה המצוה, לכונת הדבקות בתורה. שבמעשה המצוות למצוה מן המובחר, צריך האדם להדבק בו יתברך, ע"י שחושב בעליונים, במחשבה טהורה שבטהורות לפי שכלו והשגתו. אכן בעסק התורה צריך האדם לכוין ולהתקשר ולהדבק בתורה הק' שהיא דבר ה' ורצונו, והענין הזה להדבק בתורה פשוטו כמשמעו, שלא יהיה לאדם שום רצון אחר או מחשבה אחרת בעת עסקו בתורה כי אם לידע, ולהבין, ולהוסיף לקח ופלפול בתורה"ק. וצריך לשעבד כל כוחותיו לזה לעיון ולעסק התורה, להבין ולהשכיל. ובזה דבק בו, שהוא ורצונו חד, כפי שביאר בפרק י'.

(ג) להתדבק בכל כחותיו לדבר ה' זו הלכה.

כונת הדבקות בו יתברך הוא להדבק לדבר ה' זו הלכה. כיון שכל דין והלכה זהו רצונו יתברך, כדאיתא באבות עשה רצונך רצוני, והוא יתברך ורצונו חד. והדרך להתדבק בו כתב

הוא יתברך ורצונו חד, כמו שפיתוב בזהר, וכל דין והלכה מתורה הקדושה, הוא רצונו יתברך, שכן גזרה רצונו שיהא כך הדין, כשר או פסול, טמא וטהור, אסור ומותר, חיב וזכאי.

וְגַם אִם הוּא עֶסוֹק בְּדִבְרֵי אֲגָדָה, שְׂאִין בָּהֶם נִפְקוּתָא לְשׁוּם דִּין, גַּם כֵּן הוּא דְּבוּק בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.^(ד)

כִּי הַתּוֹרָה כְּלָהּ, בְּכָל־לֵיָּהּ וּפְרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ, וְאַפְלוּ מֶה שֶׁהַתְּלִמִּיד קָטַן שׁוֹאֵל מֵרַבּוֹ, הַכֹּל יֵצֵא מִפִּיו יִתְבָּרֵךְ לְמַעַשֵׁה בְּסִינִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ סוּף פָּרָק ב' דְּמַגִּילָהּ, וּבִפְּרָק קָמָא דְּבִרְכוֹת ה' א', וּבִקְהֵלֶת רַבָּה ס"א פִּי"א, וְשֵׁם בְּסִימָן ה' פָּרָק ו', וּבִירוּשָׁלַיִם פָּרָק ב' דְּפָאָה, וּבְוִיִּקְרָא רַבָּה פכ"ב, עֵין שֵׁם. וּבִשְׁמוֹת רַבָּה פ' מ"ג "כָּתַב לָהּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה" (שְׁמוֹת לז, כז), בְּשַׁעֲה שֶׁנִּגְלָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּסִינִי לִתְּנַת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אָמַר לְמַעַשֵׁה עַל הַסֵּדֶר מִקְרָא וּמִשְׁנָה הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ, א) "וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", אָפְלוּ מֶה שֶׁהַתְּלִמִּיד שׁוֹאֵל לִרְבִּי, עַד כָּאן.

הקדמות ושערים

הנפש החיים "הוא להתדבק בכל כחותיו". שהוא ענין עמל התורה, שע"י שעמל בכל כחותיו התורה נעשית חלק ממנו. כמו שכתב ברש"י (ב"מ ל"ח ע"א) רוצה אדם בקב שלו יותר מתשעה קבין של חברו "משום שחביבה עליו ע"י שעמל בהן". שבכל דבר שמשקיע בו את כחותיו מרגיש שהוא עצמו מונח בדבר. ואז אוהב את הדבר כמו שאוהב את עצמו. וכתוב (תהלים פ"א פ') כי אם "בתורת ה'" חפצו, ו"בתורתו" יהגה יומם ולילה. שע"י שיהגה יומם ולילה ויעמול בתורה נעשית תורה ה', לתורתו. עיין פרק ל"א אות ג'.

(ד) הוא דבוק בדבורו של הקב"ה.

ואם הוא עסוק בדברי אגדה שאין בהם נ"מ להלכה ואין בהם הוא ורצונו חד, ג"כ נעשה דבוק בדבורו ית'. והטעם ביאר ה"נפש החיים" בשער ד' פרק י"ד "שכמו שבעת המעמד המקודש נתדבקו כביכול בדבורו יתברך, כן גם עתה בכל עת ממש שהאדם עוסק והוגה בה הוא דבוק על ידה בדבורו ית' ממש. מחמת שהכל מאמר פיו יתברך למשה מסיני. ואפילו מה שתלמיד קטן שואל מרבו, וגם עתה בעת שהאדם עוסק בה. בכל תיבה, אותה התיבה ממש נחצבת אז להבת אש מפיו יתברך. ונחשב כאילו עתה מקבלה בסיני מפיו ית'". עכ"ל.

וביאר הענין ב"אור התורה" להגרי"א חבר (טז) "כבר כתבנו שעיקר הדבקות הוא בעסק התורה שהיא הבל פיו יתברך. וכאשר עוסק בתורה, אז הוא בסוד נשיקין שהיא הדבקות רוחא ברוחא. כמו שכתב בזוה"ק שדבורו של האדם בתורה הוא עצם הדבור